

TUẦN 12: TIẾT 23 - BÀI 20: HOẠT ĐỘNG KINH TẾ CỦA CON NGƯỜI Ở HOANG MẠC

Cả bài hướng dẫn học sinh tự học.

1. Hoạt động kinh tế

- *Hoạt động kinh tế cổ truyền:*

- + Chăn nuôi du mục: dê, cừu, lạc đà.
- + Trồng trọt: trồng trong ốc đảo, cây trồng chính là chà là, cam, chanh, lúa mạch...trong các ốc đảo.
- + Buôn bán: dùng lạc đà vận chuyển hàng hóa và buôn bán xuyên qua các hoang mạc.

* *Hoạt động kinh tế hiện đại:*

- Áp dụng khoa học kỹ thuật để khoan sâu khai thác nước ngầm và dầu khí...
- Phát triển du lịch.

2. Hoang mạc đang ngày càng mở rộng

* *Nguyên nhân:*

- Do tự nhiên: cát lún, biến động của khí hậu, thời tiết (thời kì khô hạn kéo dài), hiện tượng cát bay,...
- Do tác động tiêu cực của con người là chủ yếu: khai thác rừng quá mức, tài nguyên đất bị cạn kiệt,...

* *Hậu quả:*

- + Diện tích đất trồng bị thu hẹp.
- + Đời sống người dân bị ảnh hưởng.

* *Biện pháp*

- Cải tạo hoang mạc: Khai thác nước ngầm cổ truyền, giếng khoan sâu để trồng trọt
- Trồng cây gây rừng để chống cát bay và cải tạo khí hậu. Trồng rừng để ngăn hoang mạc mở rộng.

*** Hướng dẫn học tập**

- Học sinh ghi chép bài vào tập vở, học thuộc bài.

Nêu một số biện pháp đang được sử dụng để khai thác hoang mạc và hạn chế quá trình hoang mạc mở rộng trên thế giới.

CHƯƠNG IV: MÔI TRƯỜNG ĐỚI LẠNH. HOẠT ĐỘNG KINH TẾ CỦA CON NGƯỜI Ở ĐỚI LẠNH

TUẦN 12 – TIẾT 24

BÀI 21: MÔI TRƯỜNG ĐỚI LẠNH

1. Đặc điểm của môi trường

- Vị trí:
 - + Đới lạnh nằm trong khoảng từ hai vòng cực đến hai cực.
 - + Ở Bắc bán cầu là đại dương, ở Nam bán cầu là lục địa.
- Đặc điểm khí hậu:
 - + Khí hậu vô cùng lạnh lẽo, khắc nghiệt.
 - + Mùa hạ ngắn ngủi: 2 → 3 tháng, nhiệt độ không quá 10⁰C
 - + Mùa đông rất dài, thường có bão tuyết, nhiệt độ xuống -10⁰C → -50⁰C
 - + Biên độ nhiệt năm và ngày đêm rất lớn.
- Mưa rất ít (dưới 500 mm/năm), phần lớn dưới dạng mưa tuyết.
- Nguyên nhân: vùng nằm ở vĩ độ cao → góc chiếu sáng nhỏ → nhận được ít nhiệt và ánh sáng Mặt Trời nhất.

2. Sự thích nghi của động vật và thực vật đối với môi trường

+ Sự thích nghi của thực vật:

- Thực vật còi cọc, thấp lùn, mọc xen lẫn rêu và địa y... chỉ phát triển vào mùa hạ trong các thung lũng kín gió.

+ Sự thích nghi của động vật:

+ Có lớp mỡ dày (hải cẩu, cá voi, ...)

+ Có lông dày: Tuần lộc, gấu trắng, ...

+ Bộ lông không thấm nước, thường sống thành đàn: Chim cánh cụt

+ Một số ngủ đông hoặc di cư đến nơi ấm hơn để tránh mùa đông lạnh.

+ Động vật tiêu biểu: tuần lộc, chim cánh cụt, hải cẩu, gấu trắng.

+ Sống theo bầy đàn đông, di cư hoặc ngủ đông.

*** Hướng dẫn học tập**

- Học sinh ghi chép bài vào tập vở, học thuộc bài.

- Làm bài 4 trang 70 SGK: mô tả cuộc sống trong ngôi nhà băng của người I-nuc (E-xki-mô). Cho biết người I-nuc đã thích nghi với mùa đông giá lạnh như thế nào?
